

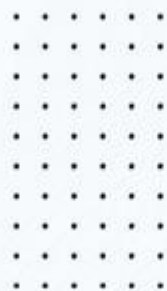
**Inspectoratul Control
Financiar de Stat**

RAPORT DE ACTIVITATE

2025

An al angajamentului și consolidării echipei

BEST GOALS

2025

022 22 26 70

www.icfs.gov.md

Chișinău 2026

CUPRINS

PREZENTARE GENERALĂ	3
MISIUNE	3
CADRUL JURIDIC DE BAZĂ	3
FUNȚII	3
SFERA DE APLICARE	3
PRINCIPII	4
ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE	5
FINANȚE ȘI BUGET	5
RESURSE UMANE	5
ACTIVITATEA DE BAZĂ	7
SUPRAVEGHERE BUGETARĂ	7
INSPECTARE FINANCIARĂ	8
CONTROL AL FONDURILOR DE ASISTENȚĂ EXTERNĂ	18
COORDONARE ANTIFRAUDĂ	20
VERIFICAREA MECANISMULUI DE DESEMNARE PROCENTUALĂ	23
ACTIVITATE JURIDICĂ	24
ICFS ȘI AGENDA EUROPEANĂ	24
INTERVENȚII DE PREVENIRE, COMUNICARE, RELAȚIONARE	25
CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE	27
FORMARE PROFESIONALĂ	27
COOPERARE EXTERNĂ ȘI SCHIMB DE EXPERIENȚĂ	28
INTEGRITATE INSTITUȚIONALĂ	30
DIGITALIZARE ȘI SECURITATE INFORMAȚIONALĂ	30
EXAMINAREA PETIȚIILOR ȘI PRIMIREA ÎN AUDIENȚĂ	31
CONTROLUL INTERN MANAGERIAL	33
PRIORITĂȚI ICFS PENTRU ANUL 2026	34

MESAJUL CONDUCERII INSPECTORATULUI CONTROL FINANCIAR DE STAT

Prin prisma activităților desfășurate pe parcursul anului 2025, Inspectoratul Control Financiar de Stat consemnează rezultate importante obținute prin efortul și implicarea constantă a echipei, care au contribuit la îmbunătățirea proceselor instituționale și la realizarea eficientă a sarcinilor încredințate.

Anul 2025 - reper în memoria instituțională: s-au demarat noi procese și am dezvoltat împreună noi abordări, ne-am consolidat capacitățile în anumite domenii, am dat dovadă de promptitudine și vigilență în intervențiile noastre de inspectare financiară, am făcut pași concreți pentru afirmarea noastră ca autoritate mandată cu competențe noi în controlul fondurilor europene, în prevenirea, constatarea și comunicarea suspiciunilor de fraude financiare, în supravegherea bugetară. Am extins mai multe parteneriate, am asigurat dezvoltarea platformelor de comunicare și relaționare cu părțile interesate și încă multe inițiative, eforturi ce pot fi reliefate, care au adus eficiență, modernizare și apropiere a Republicii Moldova de standardele Uniunii Europene.

Realizările obținute sunt rezultatul muncii dedicate a echipei Inspectoratului Control Financiar de Stat, precum și a colaborării eficiente cu Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat, autoritățile și instituțiile publice. Echipa ICFS a demonstrat competență, perseverență și responsabilitate.

Pe termen mediu și imediat, în 2026, vom impulsiona acțiunile de modernizare și digitalizare a proceselor operaționale, promovând intens noi soluții tehnologice. În vizor rămâne integritatea, profesionalismul și dedicația serviciului public. Perspectiva de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, care, în primul rând, vizează modul cum funcționează instituțiile statului și cum sunt cheltuiți banii publici, ne mobilizează să răspundem prompt sarcinilor instituționale.

În numele echipei,

Victoria CUJBA,
Șefa Inspectoratului Control Financiar de Stat

PREZENTARE GENERALĂ

Inspectoratul Control Financiar de Stat (ICFS, Inspectorat) este autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Finanțelor, cu prerogativă publică de control asupra utilizării conform cadrului normativ a resurselor bugetului public național, patrimoniului public, fondurilor europene și asistenței externe, precum și a procesului de supraveghere bugetară.

În contextul instituirii Sistemului Național Antifraudă, ICFS este desemnat în calitate de Unitate antifraudă în Republica Moldova și punct național de contact responsabil de cooperarea și schimbul de informații cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), asigurând colaborarea cu autoritățile competente naționale și internaționale pentru protejarea intereselor financiare ale statului, Uniunii Europene și partenerilor externi, prin prevenirea fraudării fondurilor publice, coordonării, monitorizării și controlului acestora.

MISIUNE

Misiunea ICFS constă în asigurarea eficienței finanțelor publice prin exercitarea, conform principiilor fundamentale, a supravegherii și a controlului bugetar asupra proceselor de gestionare a resurselor bugetului public național și patrimoniului public, exercitarea funcției de controlor național al fondurilor europene, precum și asistare și cooperare în scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene împotriva fraudei și a altor abateri.

CADRUL JURIDIC DE BAZĂ

Activitatea ICFS este reglementată de art. 78 din Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr. 181/2014, Hotărârea Guvernului nr. 938/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat și Hotărârea Guvernului nr. 271/2025 cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului Național Antifraudă.

FUNCȚII

- 1. Supraveghere bugetară**
- 2. Inspectare financiară**
- 3. Control al fondurilor de asistență externă**
- 4. Coordonare antifraudă**

SFERA DE APLICARE

- Autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile subordonate sau fondate de acestea, pe aspecte ce țin de utilizarea resurselor finanțate sau contractate de la bugetul public național, a granturilor și mijloacelor oferite de donatori interni și**

externi, raportarea datoriei publice, procedurile de achiziție publică, precum și gestionarea corespunzătoare a activelor și pasivelor.

- **Întreprinderile de stat și municipale, societățile comerciale** în al căror capital social statul deține o cotă-parte și persoanele afiliate, pe aspecte ce țin de utilizarea patrimoniului public, corectitudinea defalcărilor la buget, achitarea dividendelor și disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat.
- **Alte persoane fizice și juridice** care utilizează mijloace financiare publice și gestionează patrimoniu public, pe aspecte ce țin de corectitudinea operațiunilor și tranzacțiilor economice și respectarea cadrului normativ privind utilizarea granturilor oferite de donatori interni și externi.
- **Organizațiile societății civile** care beneficiază de mijloace financiare din bugetul de stat prin mecanismul desemnării procentuale.
- **Agenții economici**, în domeniul corectitudinii formării prețurilor și tarifelor reglementate de stat.
- **La solicitarea organelor de drept**, Inspectoratul poate verifica și alte tematici, în limita competenței sale legale.

PRINCIPII

- **Legalitate** – desfășurarea activității strict în conformitate cu legislația în vigoare.
- **Independență** – adoptarea deciziilor fără influențe politice, economice sau de altă natură, în limitele competențelor legale.
- **Obiectivitate** – fundamentarea activității pe fapte reale și verificabile.
- **Profesionalism** – îndeplinirea atribuțiilor cu competență, responsabilitate și respectarea standardelor profesionale.
- **Integritate** – promovarea onestității, corectitudinii și respectării normelor etice, cu prevenirea corupției.
- **Confidențialitate** – protejarea și utilizarea informațiilor exclusiv în scopurile prevăzute de lege.
- **Transparență** – asigurarea accesului public la informații, în limitele legii.
- **Imparțialitate** – tratarea egală a tuturor persoanelor și situațiilor, fără discriminare sau favorizare.

ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE

FINANȚE ȘI BUGET

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2025, nr.310/2024, în scopul finanțării activității și funcționalității Inspectoratului, de la componenta de bază a Bugetului de Stat, pentru anul 2025, au fost precizate mijloace financiare în sumă de 40 911,4 mii lei, acestea fiind valorificate în sumă de 40 494,4 mii lei (ce constituie 99,0 % din bugetul precizat).

Structura cheltuielilor reflectă angajamentul instituției față de consolidarea capacităților profesionale. Astfel, 76,3 % din totalul cheltuielilor – echivalentul a 30930,5 mii lei, au fost direcționate către cheltuielile de personal. Din această sumă, 23977,1 mii lei au reprezentat salariile angajaților, iar 6953,2 mii lei au constituit contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii. De asemenea, s-au plătit 792,4 mii lei pentru prestațiile sociale, inclusiv 340,2 mii lei pentru indemnizații. Aceste cifre confirmă angajamentul instituției de a investi constant în resursele umane, ca centru de greutate al funcționării eficiente a Inspectoratului. Pentru asigurarea desfășurării activităților operaționale curente, au fost alocate 4144,2 mii lei pentru bunuri și servicii, ceea ce reprezintă 10,2 % din totalul cheltuielilor efectuate.

Totodată, pentru achiziția activelor nemateriale și a mijloacelor fixe (4042,2 mii lei), precum și pentru procurarea stocurilor de materiale circulante (586,9 mii lei), au fost utilizate în total 4629,1 mii lei, ceea ce reprezintă 11,4 % din cheltuielile totale executate.

Achiziții publice

Pe parcursul anului 2025, Inspectoratul a încheiat 46 contracte de achiziții publice în sumă totală de 6 198,1 mii lei.

Contracte de achiziții publice	Nr. de contracte încheiate în anul 2025	Valoarea contractelor încheiate (mii lei)
Contracte de valoare mică (VM)	33	2 251,1
Contracte de negociere fără publicarea unui anunț de participare (NFP)	5	2 585,8
Contracte prin cererea ofertei de preț (COP)	8	1 361,2
Total	46	6 198,1

Ca urmare a acestor investiții, a fost consolidată capacitatea operațională a Inspectoratului, prin modernizarea echipamentelor IT și dezvoltarea sistemului informațional de raportare a activității de inspectare financiară, care va avea impact direct asupra eficientizării proceselor operaționale.

RESURSE UMANE

Activitatea ICFS este susținută de un aparat administrativ complex, alcătuit din 119 unități de personal, organizat în direcții generale, direcții și servicii ce acoperă domeniile funcționale esențiale.

La sfârșitul anului 2025, din totalul de 119 posturi aprobate, erau ocupate 105, rezultând un grad de ocupare de peste 88%. În perioada de raportare, au fost angajate 18 persoane și au fost disponibilizate 15, rata fluctuației fiind de 15 %.

Politica de recrutare a ICFS are ca obiectiv asigurarea unui necesar optim de personal printr-un proces riguros, fundamentat pe principii precum evaluarea pe criterii de merit profesional, transparența instituțională și egalitatea de șanse.

În acest context, în anul 2025 au fost organizate 5 concursuri pentru funcții publice de execuție și de conducere, în urma cărora au fost ocupate 9 funcții publice. Totodată, 4 angajați au fost promovați în funcție, în baza performanței profesionale.

ICFS a susținut și în anul 2025 organizarea de stagii de practică profesională, la care au participat 3 studenți. Aceste inițiative contribuie la dezvoltarea viitoarei generații de specialiști și sprijină promovarea carierei în serviciul public.

Din perspectiva structurii de gen, personalul ICFS prezintă o distribuție relativ echilibrată, cu o ușoară predominanță a femeilor. În anul 2025, ponderea femeilor a fost de 55,7%, iar cea a bărbaților de 44,3%. Vârsta medie a angajaților instituției este de aproximativ 50 de ani, reflectând un nivel consolidat de experiență și competență profesională.

ACTIVITATEA DE BAZĂ

SUPRAVEGHERE BUGETARĂ

Pe parcursul anului 2025, activitatea de supraveghere bugetară a avut un caracter preponderent de fundamentare, analiză și consolidare a cadrului instituțional și funcțional necesar operaționalizării acestei funcții în cadrul ICFS. Demersurile întreprinse au vizat atât elaborarea reglementărilor interne, cât și dezvoltarea mecanismelor instituționale care să permită exercitarea eficientă a atribuțiilor de analiză și monitorizare bugetară.

În acest context, un pas esențial în acest proces a fost elaborarea și aprobarea Normelor metodologice privind activitatea de supraveghere bugetară a Inspectoratului, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 73 din 18.07.2025. Acest document stabilește cadrul metodologic și procedural de exercitare a funcției, definind obiectivele, principiile și etapele activității de supraveghere bugetară.

Totodată, a fost consolidată cooperarea cu reprezentanții Biroului de asistență tehnică al Trezoreriei SUA, în cadrul parteneriatului de asistență reluat în luna iulie 2025. În cadrul acestui parteneriat au fost analizate și discutate opiniile și recomandările formulate asupra notei analitice privind pilotarea activității de supraveghere bugetară, precum și asupra proiectului Normelor metodologice elaborate. Dialogul tehnic purtat a contribuit la consolidarea fundamentării proceselor instituționale aferente noii funcții.

În paralel, prin intensificarea comunicării și colaborării interinstituționale cu Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat și Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, au fost întreprinse măsuri pentru integrarea funcției de supraveghere bugetară în circuitul informațional relevant. Astfel, a fost facilitat accesul angajaților Inspectoratului, cu rol de „auditor”, la Sistemul Informațional „Raportarea financiară a autorităților/instituțiilor bugetare” și modulul „Alocații bugetare (GAB)”.

Prin aceste acțiuni, în anul 2025 au fost create premisele necesare pentru exercitarea eficientă în perioada următoare a atribuțiilor de analiză, monitorizare și evaluare bugetară, contribuind la creșterea capacității instituționale a ICFS și la consolidarea procesului de supraveghere financiară.

INSPECTARE FINANCIARĂ

În aria de inspectare financiară a Inspectoratului pentru perioada anului au fost înregistrate 3763 de entități, inclusiv 2964 entități publice și 799 entități din domeniul antreprenoriatului.

Pe parcursul anului 2025, un efectiv de angajați cu atribuții de inspectare financiară în număr mediu de 47 inspectori au asigurat desfășurarea activității în scopul executării programelor semestriale de activitate elaborate în bază de riscuri, ținând cont de solicitările centralizate și cele parvenite suplimentar, precum și de cerințele actuale privind implementarea noilor metode de organizare și desfășurare a activității de inspectare financiară pentru asigurarea eficienței ei și optimizarea activității de inspectare în ansamblu.

În programele semestriale de activitate ale ICFS, au fost aprobate 4 obiective de activitate distincte, care urmau a fi realizate în perioada de raportare:

Obiectivul I: Focalizarea inspectărilor pe entități și domenii de gestionare a finanțelor și patrimoniului public cu grad înalt de risc prin efectuarea inspectărilor complexe ținând-se cont de alte forme de control intern sau extern;

Obiectivul II: Monitorizarea oportună a cheltuielilor publice și gestionării patrimoniului cu prioritate în dependență de riscuri prin efectuarea inspectărilor financiare tematice, inclusiv comune cu subdiviziunile Inspectoratului Control Financiar de Stat;

Obiectivul III: Identificarea oportună a eventualelor iregularități și fraude semnalate prin intermediul petițiilor și altor sesizări;

Obiectivul IV: Urmărirea executării prescripțiilor prin efectuarea unor inspectări financiare tematice.

Activitățile Inspectoratului din anul 2025, au fost axate pe inspectarea financiară a operațiunilor și tranzacțiilor privind respectarea cadrului normativ în domeniul bugetar și economico-financiar, detectarea prejudiciilor, iregularităților la entitățile supuse inspectării financiare, pe aspectele prevăzute de cadrul normativ în vigoare.

De notat că, începând cu anul 2025, materialele aferente inspecțiilor financiare realizate de către subdiviziunea Sud, la entitățile situate pe teritoriul UTA Găgăuzia, sunt redactate și emise părților interesate în limba de stat (în anii precedenți, documentele respective erau întocmite și emise în limba rusă). Această practică marchează o aliniere deplină la cadrul normativ național și la principiile de funcționare instituțională.

Astfel, în perioada de raportare, Inspectoratul a desfășurat în total **264 inspectări financiare**, dintre care:

• **196 inspectări (74,3%) în baza programelor semestriale de activitate**, inclusiv:

- 100 în baza analizei gradului de risc;
- 1 la solicitarea deputaților din Parlamentului Republicii Moldova;
- 6 la solicitarea APC;
- 4 la solicitarea Cancelaria de Stat;
- 58 la solicitarea Ministerului Finanțelor;
- 8 la solicitarea organelor de drept;
- 19 în baza petițiilor și altor solicitări.

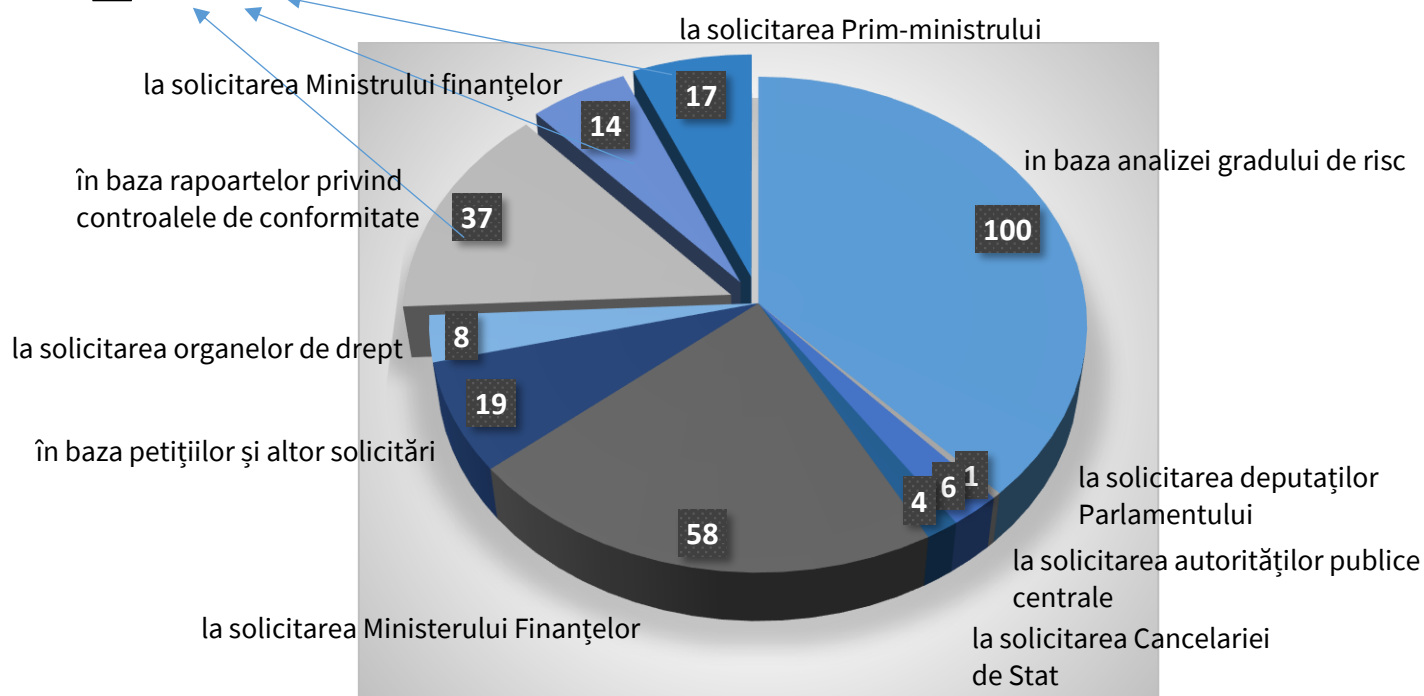
• **68 inspectări (25,7%) suplimentar la programele semestriale de activitate, inclusiv:**

- 17 la solicitarea Prim-ministrului;
- 14 la solicitarea ministrului finanțelor;
- 37 în baza rapoartelor privind controalele de conformitate.

* Inspectări financiare efectuate pe parcursul anului 2025

68 inspectări **suplimentar** la programele activității de inspectare

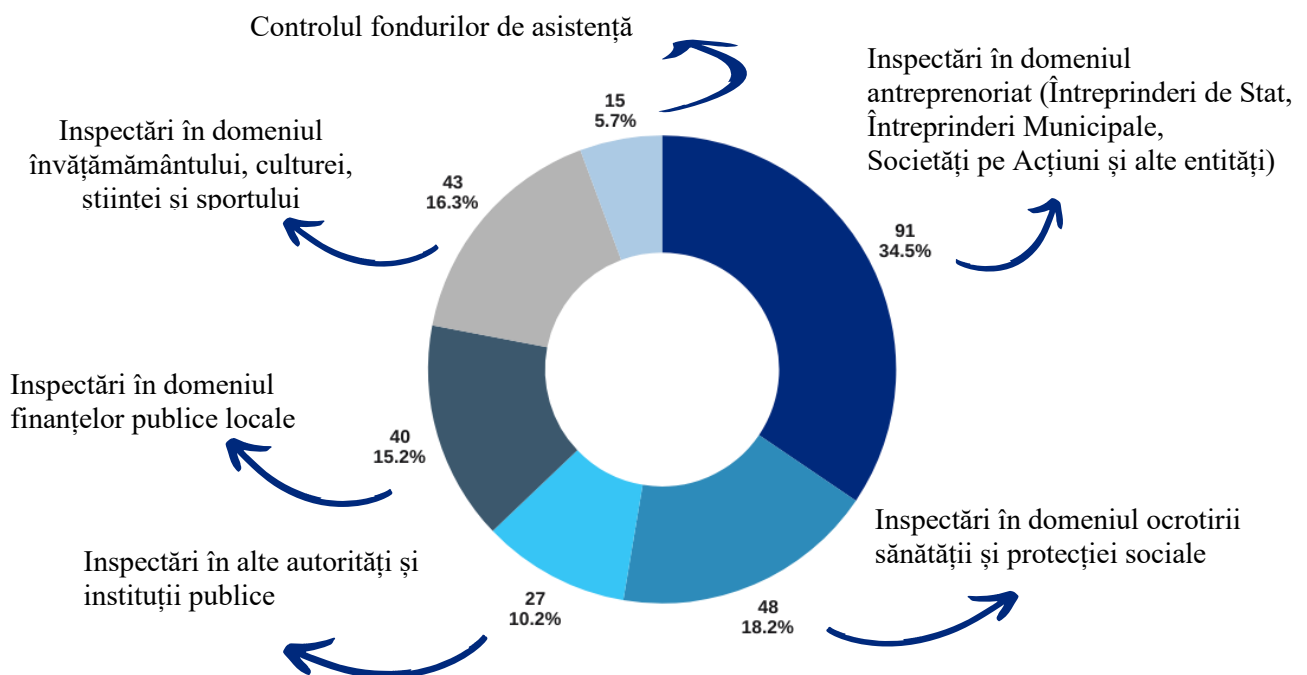
Cu referire la domeniile supuse inspectărilor financiare se specifică că, acestea au fost efectuate:

- 91 – la entități din domeniul antreprenariat;
- 40 – la entități din domeniul finanțelor publice locale;
- 48 – la entități din domeniul ocrotirii sănătății și protecției sociale;
- 43 – la entități din domeniul învățământ, cultură, știință și sport;
- 27 – la entități din alte domenii;

➤ 15 – la entități beneficiare de fonduri externe.

Astfel, la entitățile publice au fost efectuate în total 158 inspectări financiare, ceea ce constituie 59,8% din numărul total de inspectări realizate, la întreprinderile de stat, întreprinderile municipale și societățile pe acțiuni cu cota-parte a statului, au fost efectuate 91 inspectări financiare, ceea ce constituie 34,5% din numărul total de inspectări efectuate și 15 inspectări din domeniul control al fondurilor europene, sau 5,7% din totalul celor exercitate.

* Inspectări financiare efectuate pe parcursul anului 2025, conform domeniilor din aria de inspectare:

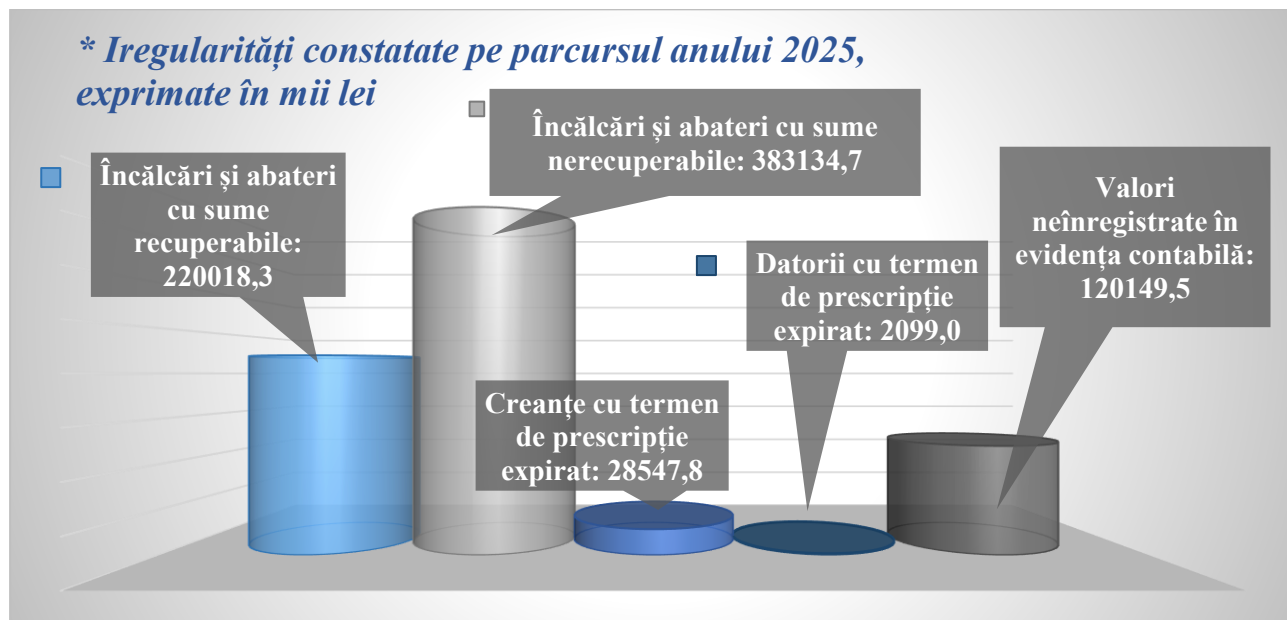
Efectuarea inspectărilor financiare pe parcursul anului 2025 a avut drept scop asigurarea verificării corectitudinii utilizării legale, conforme, eficace și eficiente a resurselor financiare publice, inclusiv a fondurilor externe oferite de donatori.

Volumul mijloacelor financiare inspectate pe parcursul anului 2025 a constituit **78 414 589,2 mii lei**, inclusiv:

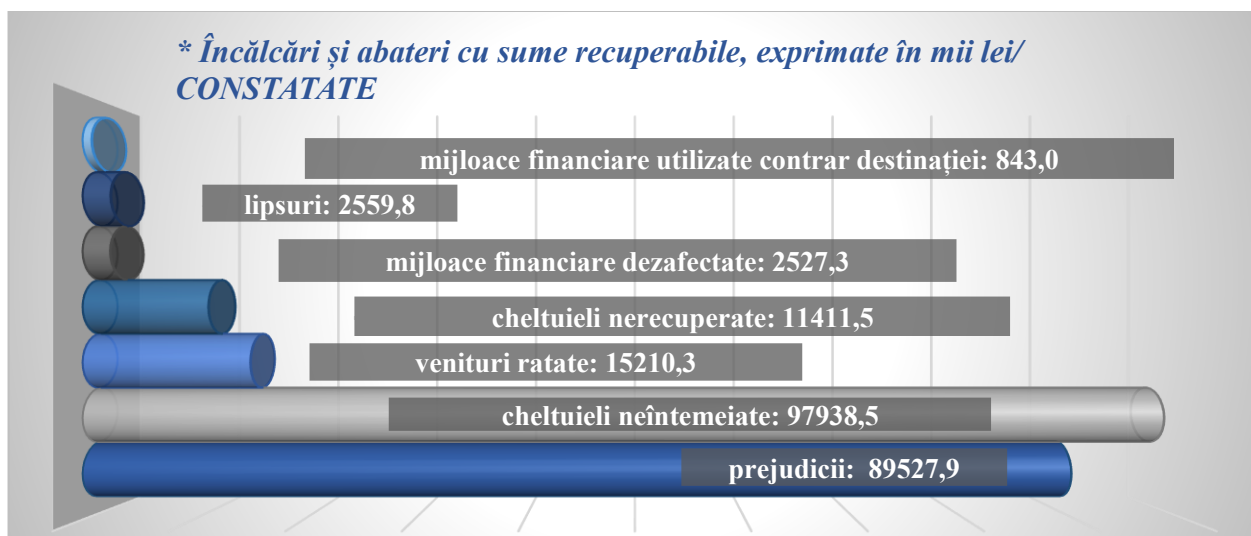
- ✚ 16 151 497,6 mii lei - la entitățile publice;
- ✚ 61 523 852,6 mii lei - la entitățile din domeniul antreprenoriat;
- ✚ 739 239,0 mii lei - la entitățile beneficiare de fonduri externe.

În rezultatul inspectărilor financiare efectuate **au fost constatate iregularități** ce derivă din nivelul scăzut al responsabilității manageriale și insuficiența procedurilor de control intern privind asigurarea managementului financiar corespunzător, în consecință fiind comise încălcări estimate în cuantum total de **753 949,3 mii lei**, inclusiv:

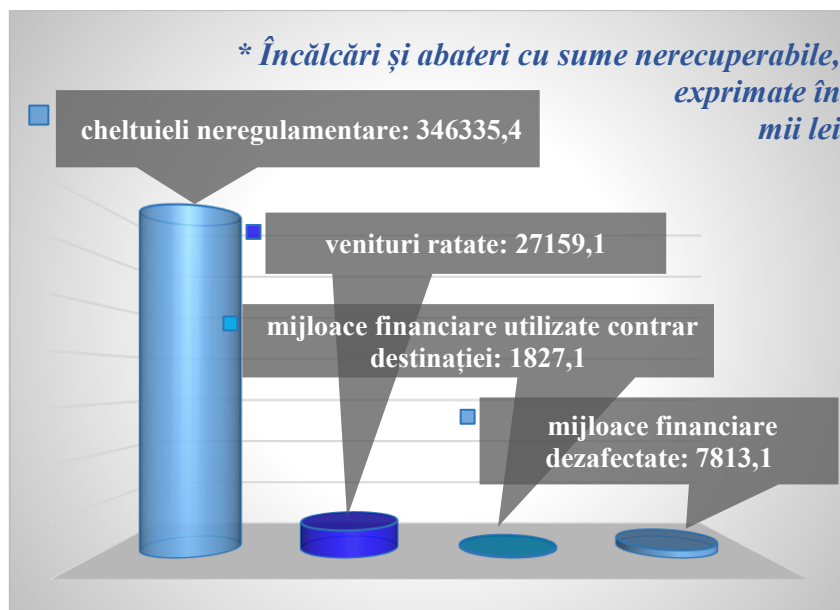
- ❖ 220018,3 mii lei – sume recuperabile;
- ❖ 383134,7 mii lei – sume nerecuperabile;
- ❖ 28547,8 mii lei – creanțe cu termen de prescripție expirat;
- ❖ 2099,0 mii lei – datorii cu termen de prescripție expirat;
- ❖ 120149,5 mii lei – valori materiale/ nemateriale și mijloace bănești neînregistrate în evidența contabilă.

În vederea sporirii responsabilității persoanelor cu funcție de răspundere în gestionarea și evidența finanțelor și patrimoniului public, precum și pentru dispunerea măsurilor necesare în urma inspectărilor efectuate, au fost emise și înaintate 204 prescripții privind lichidarea iregularităților constatate. Acestea au fost transmise, spre informare, Ministerului Finanțelor, autorităților publice centrale și locale, oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat și altor instituții competente.

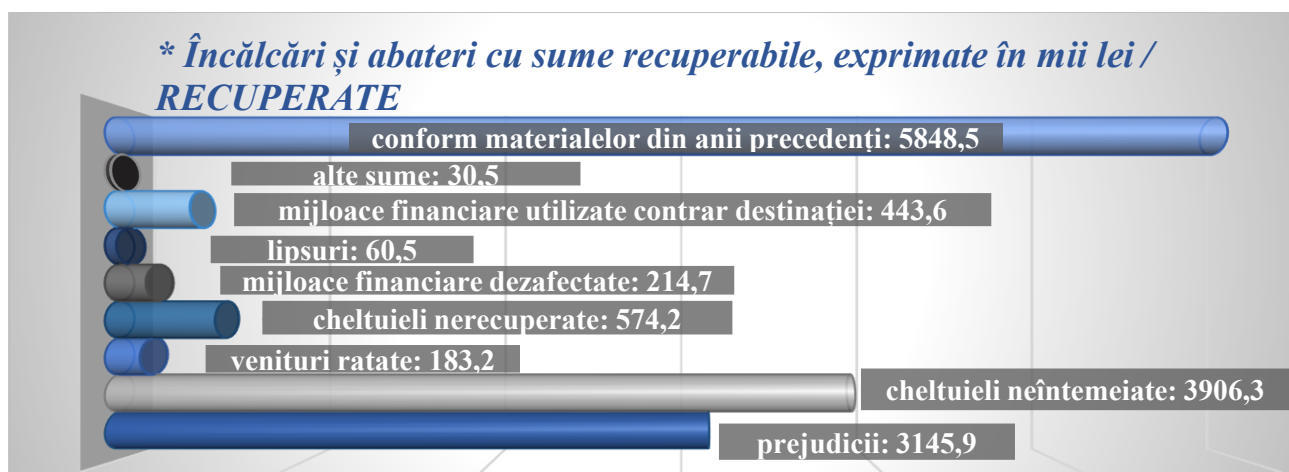

* Diagramele ilustrează în formă grafică, tipurile de iregularități încadrate în categoriile recuperabile și nerecuperabile, precum și sumele aferente fiecărei categorii.

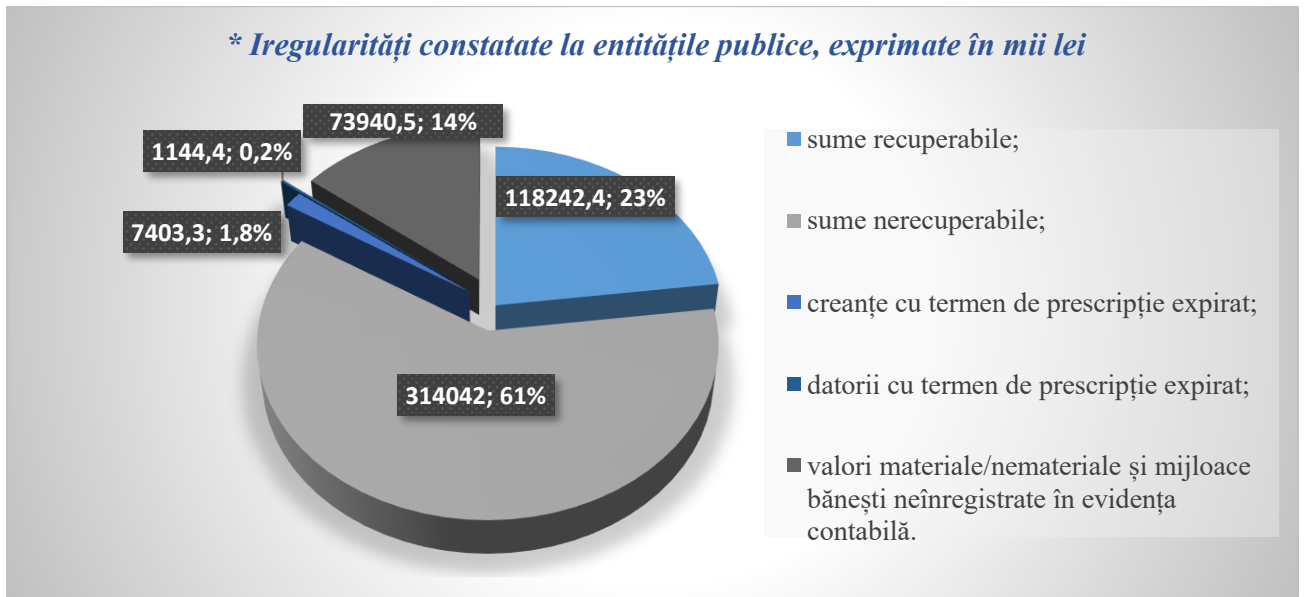
În rezultatul măsurilor întreprinse, în perioada raportată, **au fost recuperate 14 407,4 mii lei**, din care:

- ❖ 3145,9 mii lei - prejudicii;
- ❖ 60,5 mii lei - lipsuri;
- ❖ 3906,3 mii lei - cheltuieli neîntemeiate;
- ❖ 183,2 mii lei - venituri ratate;
- ❖ 574,2 mii lei - cheltuieli nerecuperate;
- ❖ 443,6 mii lei - mijloace utilizate contrar destinației;
- ❖ 214,7 mii lei - dezafectate mijloace bugetare;
- ❖ 5848,5 mii lei - conform materialelor inspectărilor efectuate în anii precedenți;
- ❖ 30,5 mii lei - alte sume.

Inspectarea financiară a entităților publice

Urmare a inspectărilor financiare efectuate la 158 de entități publice, au fost **constatate iregularități** estimate în cuantum de **514772,6 mii lei**, inclusiv:

Sumele recuperabile constatate la entitățile publice în mărime de 118 242,4 mii lei, reprezintă:

- ❖ cheltuieli neîntemeiate - 55347,9 mii lei (46,8%);
- ❖ prejudicii cauzate entităților publice – 40865,2 mii lei (34,6%);
- ❖ cheltuieli nerecuperate - 11411,5 mii lei (9,6%);
- ❖ venituri ratate - 4909, 0 mii lei (4,2%);
- ❖ dezafectate mijloace bugetare - 2527,3 mii lei (2,1%);
- ❖ lipsuri - 2338,5 mii lei (2%);
- ❖ utilizarea mijloacelor bugetare contrar destinației - 843,0 mii lei (0,7%).

În structura încălcărilor estimate în sume *nerecuperabile* constatate la entitățile publice în mărime de 314042,0 mii lei, reprezintă:

- ❖ cheltuieli neregulamentare - 303286,1 mii lei (96,6%);
- ❖ dezafectate mijloace bugetare - 7813,1 mii lei (2,5%);
- ❖ mijloace bugetarea utilizate contrar destinației - 1821,1 mii lei (0,6 %);
- ❖ venituri ratate - 1121,7 mii lei (0,4 %).

Concomitent, în rezultatul măsurilor întreprinse, atât în cadrul inspectărilor financiare efectuate la entitățile publice, cât și urmare a emiterii și monitorizării prescripțiilor executorii, în perioada raportată, **au fost recuperate 10289,1 mii lei**, inclusiv:

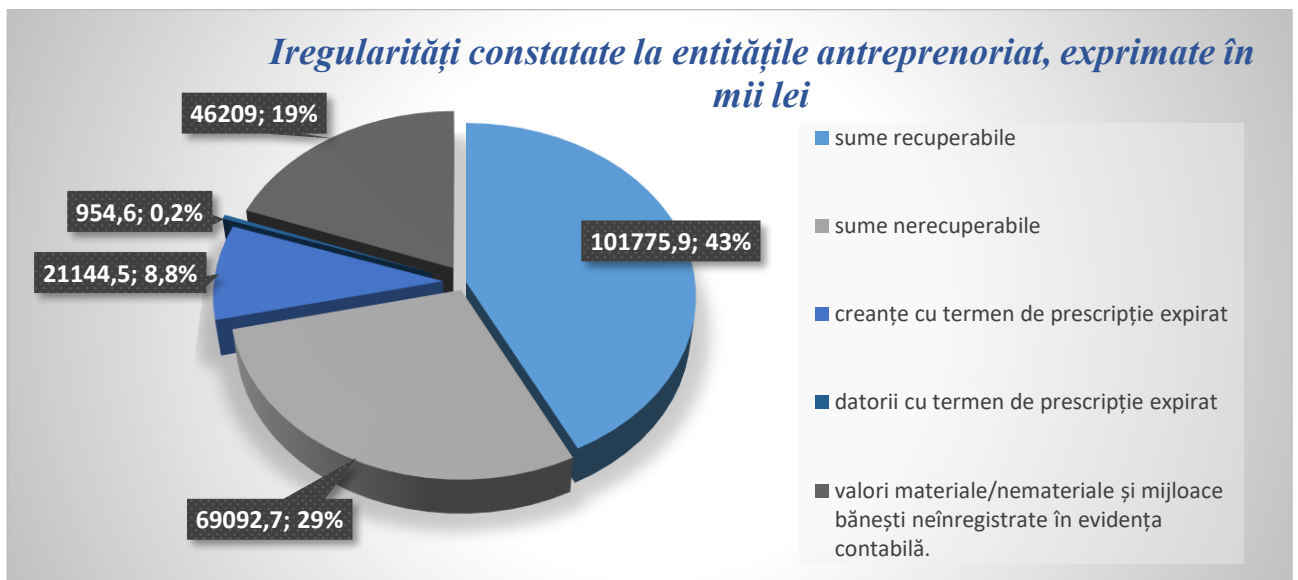
- ❖ prejudicii – 1990,6 mii lei;
- ❖ lipsuri – 53,5 mii lei;
- ❖ cheltuieli neîntemeiate – 1576,2 mii lei;
- ❖ venituri ratate – 98,6 mii lei;
- ❖ cheltuieli nerecuperate – 574,2 mii lei;
- ❖ mijloace utilizate contrar destinației – 443,6 mii lei;

- ❖ dezafectate mijloace bugetare – 214,7 mii lei;
- ❖ conform materialelor inspectărilor efectuate în anii precedenți – 5307,2 mii lei;
- ❖ alte sume – 30,5 mii lei.

Inspectarea financiară a entităților din domeniul antreprenoriat

În rezultatul inspectărilor financiare efectuate la entitățile în care statul este fondator sau deține cota-parte (Î.S., S.A. și Î.M.) **au fost constatate iregularități și încălcări estimate în sumă totală de 239 176,7 mii lei, inclusiv:**

- ❖ sume recuperabile - 101775,9 mii lei;
- ❖ sume nerecuperabile - 69092,7 mii lei;
- ❖ creanțe cu termen de prescripție expirat - 21144,5 mii lei;
- ❖ datoriile cu termen de prescripție expirat - 954,6 mii lei;
- ❖ valori materiale/nemateriale și mijloace bănești neînregistrate în evidența contabilă - 46209,0 mii lei.

Sumele recuperabile constatate în cadrul inspectărilor financiare efectuate la entitățile din domeniul antreprenoriat în mărime de 101 775,9 mii lei, reprezintă:

- ❖ prejudiciu cauzat în sumă de 48662,7 mii lei (47,8 %);
- ❖ utilizarea mijloacelor contrar destinației în sumă de 42590,6 mii lei (41,9%);
- ❖ venit ratat în sumă de 10301,3 mii lei (10,1%);
- ❖ lipsuri de bunuri materiale și mijloace bănești în sumă de 221,3 mii lei (0,2%).

Încălcările estimate în sume *nerecuperabile* la entitățile din domeniul antreprenoriat, în mărime de 69092,7 mii lei, reprezintă:

- ❖ cheltuieli neregulate – 43049,3 mii lei;
- ❖ venituri ratate – 26037,4 mii lei;
- ❖ dezafectate mijloace bugetare – 6,0 mii lei.

În rezultatul măsurilor întreprinse, atât în cadrul inspectărilor efectuate la entitățile în care statul este fondator sau deține cota-parte (Î.S., S.A. și Î.M.), cât și ca urmare a emiterii și monitorizării prescripțiilor executorii, **au fost recuperate 4118,3 mii lei**, dintre care:

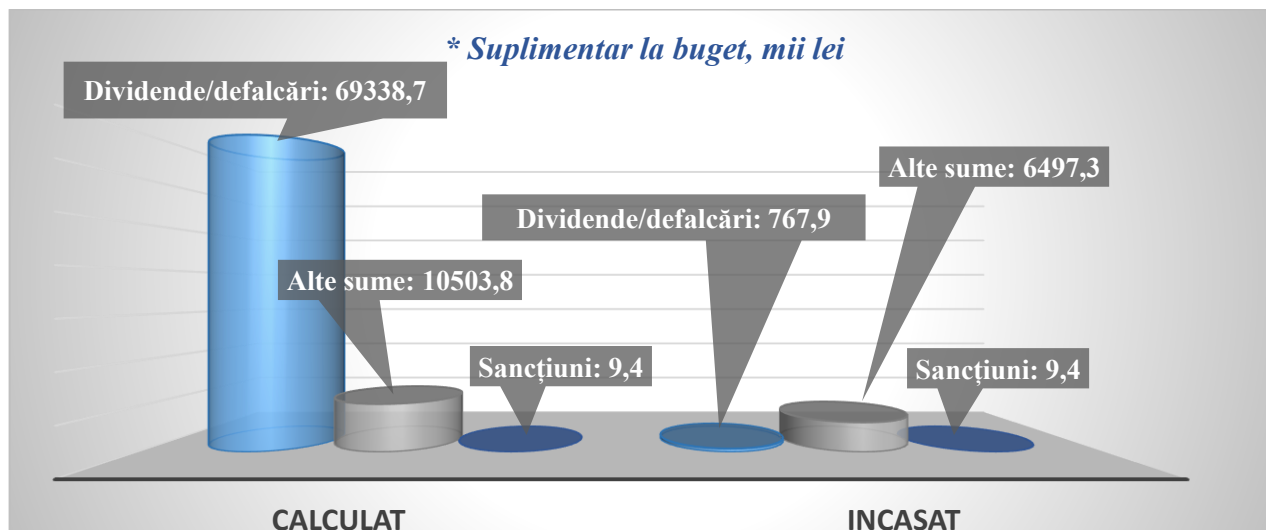
- ❖ cheltuieli neîntemeiate – 2330,1 mii lei;
- ❖ prejudicii – 1155,3 mii lei;
- ❖ venituri ratate – 84,6 mii lei;
- ❖ lipsuri – 7,0 mii lei;
- ❖ în baza materialelor din anii precedenți – 541,3 mii lei.

De asemenea, în rezultatul inspectărilor efectuate, **suplimentar au fost calculate la bugetul de stat plăți în cuantum de 79 851,9 lei**, inclusiv:

- ❖ dividende/defalcări – 69338,7 mii lei;
- ❖ sancțiuni pecuniare – 9,4 mii lei;
- ❖ alte sume – 10503,8 mii lei.

Din totalul sumelor calculate **au fost încasate la buget 7 269,9 mii lei**, sau 9,1%, din care:

- ❖ sancțiuni economice - 4,7 mii lei;
- ❖ defalcări - 767,9 mii lei;
- ❖ alte plăți - 6 497,3 mii lei.

La fel, în rezultatul inspectărilor financiare efectuate de către Inspectorat au fost întocmite **240 procese-verbale cu privire la contravenție**, în baza cărora au fost aplicate sancțiuni contravenționale în sumă totală de **304,0 mii lei**, fiind încasate la buget **152,0 mii lei** sau **100%**, ținând cont de scutirea acordată de art. 34 din Codul contravențional.

În perioada raportată, Inspectoratul a remis în adresa organelor de drept, pentru examinare conform competenței, întreprinderea acțiunilor de recuperare a mijloacelor

financiare utilizate contrar prevederilor cadrului normativ, identificarea persoanelor vinovate și tragerea acestora la răspundere în modul stabilit de legislație, **75 materiale** ale rezultatelor inspectărilor financiare efectuate, cu încălcări estimate în suma totală de **611 735,8 mii lei**.

Încălcările sistemice constatate în rezultatul inspectărilor financiare efectuate în perioada raportată, sunt:

✚ Entitățile din domeniul antreprenorialului (Î.M., Î.S., S.A., alte entități):

- atribuirea unor cheltuieli și consumuri la cheltuielile ordinare și necesare întreprinderii, care nu țin de activitatea de antreprenariat, ce implică micșorarea profitului și diminuarea defalcărilor în bugetul de stat;
- neînregistrarea în evidența contabilă a immobilizărilor primite de la fondator în baza contractelor de comodat;
- admiterea prelucrării abuzive fără plată de către agenți economici a terenurilor arabile, proprietate de stat, gestionate de către întreprinderi;
- necalcularea și neperceperea de la locatari a plății pentru chiria bunurilor publice;
- neaplicarea procedurilor de achiziții publice la procurarea mărfurilor și serviciilor;
- aplicarea tarifelor reduse (aprobate de către Consiliul orășenesc) pentru unele categorii de consumatori, fără identificarea sursei de acoperire financiară, în consecință fiind ratate venituri;
- admiterea creanțelor cu termenul de prescripție expirat, precum și casarea acestora în lipsa acordului fondatorului;
- neajustarea capitalului statutar în urma intrării/ieșirii bunurilor imobile sau mijloacelor fixe incluse în componența acestuia;
- casarea mijloacelor bănești în lipsa documentelor justificative.

✚ Administrația publică locală:

- atribuirea în arendă a terenurilor fără organizarea licitației, cu înstrăinarea ulterioară a acestora ca aferente obiectivelor private, în scopul evitării achitării și, respectiv, încasării prețului real al terenurilor destinate construcțiilor;
- divizarea achizițiilor publice prin încheierea contractelor separate, fapt ce duce la achiziționarea bunurilor și serviciilor la prețuri exagerate, având în vedere lipsa concurenței la încheierea contractelor;
- neregistrarea și stabilirea eronată a tarifului pentru o unitate grad-hectar, la calcularea plății anuale de arendă;
- transmiterea în locațiune a bunurilor proprietate a UAT fără desfășurarea licitației publice;
- determinarea incorectă a plăților pentru folosirea terenurilor fondului apelor;

- neînregistrarea bunurilor imobile în Registrul de Stat;
- admiterea întreținerii unităților de personal în instituțiile din cadrul APL peste normele reglementate;
- nestabilirea unilaterală a modului și termenului de încasare a plăților pentru folosirea terenurilor proprietate publică aferente obiectivelor private, proprietarii cărora nu au cumpărat sau nu au arendat terenurile aferente bunurilor.

+ *Entitățile din domeniul învățământului, culturii, științei și sportului:*

- diminuarea plății pentru chirie a bunurilor publice, în rezultatul micșorării nejustificate a tarifului, suprafeței și coeficienților;
- neasigurarea recuperării cheltuielilor suportate pentru instruirea elevilor/studentilor bugetari exmatriculați de către instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior;
- evidența defectuoasă a duratelor concediilor anuale de odihnă;
- calcularea plăților stimulatorii cu încălcarea prevederilor cadrului normativ.

+ *Entitățile din domeniul sănătății și protecției sociale:*

- admiterea cheltuielilor din contul fondurilor obligatorii de asistență medicală deși sunt pasibile suportării din contul mijloacelor cu plată;
- admiterea întreținerii unităților de personal tehnic peste normele reglementate;
- divizarea, neplanificarea achizițiilor publice;
- în lipsa actelor administrative personalul de conducere beneficiază de plăți salariale.

+ *Entitățile din domeniul justiției, ordinii publice și apărării statului:*

- ne întreprinderea măsurilor necesare pentru recuperarea cheltuielilor suportate pentru studii și formarea/pregătirea inițială a funcționarilor publici cu statut special și militarii prin contract și recuperarea valorii restante a echipamentului de serviciu primit anterior;
- suportarea cheltuielilor neprevăzute de către legislația în vigoare;
- trecerea la cheltuieli a mijloacelor bănești achitate în cadrul achizițiilor publice în lipsa tuturor documentelor confirmative necesare;
- casarea nejustificată a bunurilor materiale achiziționate în timpul executării reconstrucțiilor/ reparațiilor capitale a imobilelor;
- calcularea nejustificată funcționarilor publici cu statut special și militarilor prin contract a indemnizațiilor unice la încetarea raporturilor de serviciu și lunare pentru închirierea spațiului locativ;
- calcularea sporului pentru grad științific angajaților care activează prin cumul;
- calcularea sporurilor pentru performanță și condiții specifice, precum și premiilor unice cu depășirea limitelor stabilite de către cadrul normativ.

CONTROL AL FONDURILOR DE ASISTENȚĂ EXTERNĂ

Pe segmentul controlul fondurilor de asistență externă, activitatea ICFS a fost orientată către atingerea următoarelor obiective:

✚ Verificarea și raportarea cheltuielilor eligibile aferente proiectelor din Programul de asistență tehnică și financiară în cadrul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României, ratificat prin Legea 43//2022.

În vederea realizării acestui obiectiv, Inspectoratul a efectuat inspectări privind controlul eligibilității cheltuielilor aferente proiectelor finanțate din programul de asistență tehnică și financiară în baza ajutorului financiar nerambursabil în valoare de 100,0 mil. euro, acordat de România Republicii Moldova la operatorii de program, care au raportat cheltuieli executate:

✓ Ministerul Afacerilor Interne întru realizarea Proiectului „Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza I”;

✓ Ministerul Educației și Cercetării întru realizarea Proiectului „Reparația capitală a Căminului studentesc nr. 3 a Universității de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul”, ca rezultat cheltuielile raportate către Ministerul Finanțelor, au fost confirmate ca eligibile, fiind bazate pe documente confirmative.

✚ Verificarea proiectelor în cadrul Programelor de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională finanțate de Uniunea Europeană în corespundere cu prevederile Regulamentului cu privire la implementarea programelor de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională finanțate de Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 576/2017.

În sensul realizării acestui obiectiv, Inspectoratul, în colaborare cu Ministerul Finanțelor, a efectuat inspectarea tematică la Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, privind verificarea corectitudinii și veridicității informațiilor și constatările incluse în rapoartele aferente misiunilor de audit, aferente Programelor de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, finanțate de Uniunea Europeană a 4 proiecte:

✓ Proiectul „Improving urban climate change adaptation capacities by testing and promoting the ‘sponge city’ methodology on transnational level”

✓ Proiectul „Together for Energy - efficient Urban Mobility: Decreasing Carbon Intensity of Urban Transport by supporting Shift to Active Urban Mobility through rethinking street design and changing travel behaviour”

✓ Proiectul „New governance for new spaces”

✓ Proiectul „Urban heat islands resilience, preparedness and mitigation strategy”, ca urmare nu au fost înregistrate abateri de la Manualul operațional privind

eligibilitatea cheltuielilor verificate, inclusiv costurilor totale de personal pe proiect s-au încadrat în limitele bugetului.

✚ Focusarea inspecțiilor pe entități de implementare a proiectelor cu finanțare externă cu grad sporit sau mediu de risc.

În acest context, a fost verificată eligibilitatea cheltuielilor raportate în cadrul implementării proiectelor de asistență externă la instituțiile publice:

- ✓ IP Unitatea de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectelor în Domeniul Sănătății;
- ✓ IP Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului.

Activitățile desfășurate au permis Inspectoratului Control Financiar de Stat să verifice în mod riguros eligibilitatea și conformitatea cheltuielilor raportate în cadrul proiectelor finanțate din asistență externă, confirmând respectarea cadrului legal și a prevederilor acordurilor de finanțare

COORDONARE ANTIFRAUDĂ

Prin desemnarea Inspectoratului Control Financiar de Stat în calitate de Unitate antifraudă, a fost instituit de la zero cadrul normativ și instituțional aferent coordonării antifraudă în Republica Moldova, acesta fiind ulterior completat și actualizat cu prevederi și norme relevante, care fundamentează mecanismele de protecție a intereselor financiare ale statului și ale partenerilor externi de dezvoltare, precum și prevenirea fraudării fondurilor provenite din asistența externă și din bugetul public național.

Aceste evoluții contribuie la asigurarea utilizării conforme și eficiente a fondurilor europene și publice, precum și la armonizarea cadrului normativ și instituțional, promovând principiile bunei gestiuni financiare și ale transparenței bugetare.

1. Instituționalizarea Sistemului Național Antifraudă

Astfel, prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 271 din 07.05.2025 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național Antifraudă a fost creat Sistemul Național Antifraudă, aprobat Regulamentul de organizare și funcționare al acestuia, precum și listele autorităților publice componente ale Rețelei naționale antifraudă și ale subiecților raportori de nereguli și/sau suspiciuni de fraudă.

Prin același act normativ, Inspectoratul Control Financiar de Stat a fost desemnat în calitate de Unitate antifraudă a Republicii Moldova și punct național de contact responsabil de cooperarea și schimbul de informații cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), fiind astfel instituționalizată funcția de coordonare antifraudă la nivel național.

2. Consolidarea cadrului normativ și procesual

Ulterior, cadrul normativ aferent combaterii fraudelor orientate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene a fost consolidat prin Legea nr. 154 din 19 iunie 2025, care a modificat și completat Codul penal nr. 985/2002, inclusiv sub aspectul răspunderii penale pentru utilizarea necorespunzătoare a mijloacelor din împrumuturi interne sau din fonduri externe, diminuarea resurselor bugetului Uniunii Europene, folosirea sau prezentarea de declarații ori documente false, incorecte sau incomplete, delapidarea de mijloace din fonduri externe.

Totodată, Codul de procedură penală nr. 122/2003 a fost completat prin introducerea literei e¹) la articolul 273, prin care Inspectoratul Control Financiar de Stat a fost desemnat organ de constatare pentru infracțiunile prevăzute la articolele 240, 332¹ și 332² din Codul penal, dacă acestea vizează mijloacele alocate de Uniunea Europeană.

3. Integrarea funcției antifraudă în mecanismul de coordonare a asistenței externe

Procesul de consolidare a funcției antifraudă a fost continuat prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 646 din 01.10.2025, prin care Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 a fost completată cu pct. 52¹, potrivit căruia autoritatea națională de coordonare, Ministerul Finanțelor și coordonatorii sectoriali au obligația de a colabora și de a asigura schimbul de informații cu Inspectoratul Control Financiar de Stat, în scopul protejării intereselor financiare ale statului și ale partenerilor externi de dezvoltare și al prevenirii fraudării mijloacelor financiare/materiale provenite din asistența externă.

4. Ajustări ale cadrului financiar-bugetar

De asemenea, la finele anului 2025, cadrul financiar-bugetar a fost ajustat prin modificarea Legii nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală, prin completarea articolului 78, în vederea reglementării controlului financiar public extern și a coordonării antifraudă, asigurându-se astfel coerența între mecanismele de control financiar și cele de prevenire și combatere a fraudelor.

5. Integrarea funcției antifraudă în procesele de reformă și aderare la Uniunea Europeană

Totodată, a fost inițiat procesul de implementare a Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, precum și a Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, funcția antifraudă fiind integrată în mod transversal în aceste procese strategice, reflectând angajamentul autorităților de a consolida protecția intereselor financiare ale Uniunii și de a întări statul de drept.

6. Încheierea memorandumurilor interinstituționale de cooperare

Inspectoratul Control Financiar de Stat în calitate sa de Unitate antifraudă în Republica Moldova și punct național de contact responsabil de cooperarea și schimbul de informații cu Oficiul European de Luptă Antifraudă, în scopul acordării sprijinului necesar și al asigurării mecanismului de protecție a intereselor financiare ale statului și ale partenerilor externi de dezvoltare, pentru a nu admite fraudarea mijloacelor financiare/materiale din asistența externă și/sau din bugetul public național, a încheiat Memorandumuri interinstituționale de cooperare cu:

- Cancelaria de Stat;
- Ministerul Finanțelor;
- Serviciul Fiscal de Stat;
- Serviciul Vamal;

- + Agenția Achiziții Publice;
- + Curtea de Conturi;
- + Centrul Național Anticorupție;
- + Ministerul Justiției;
- + Procuratura Generală;
- + Ministerul Afacerilor Interne;
- + Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI;
- + Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- + Autoritatea Națională de Integritate;
- + Banca Națională a Moldovei.

În contextul celor expuse, consolidarea cadrului normativ și instituțional aferent funcției antifraudă reflectă un proces coerent și etapizat de instituționalizare a mecanismelor de protecție a intereselor financiare ale statului și ale partenerilor externi de dezvoltare.

Aceste evoluții contribuie la asigurarea unei coordonări eficiente la nivel național, la întărirea cooperării interinstituționale și la alinierea progresivă a practicilor naționale la standardele europene în domeniul protecției intereselor financiare.

VERIFICAREA MECANISMULUI DE DESEMNARE PROCENTUALĂ

Suplimentar activității de inspectare financiară, Inspectoratul întru executarea prevederilor pct. 2, subpct. 4) din Regulamentul cu privire la mecanismul desemnării procentuale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1286/2016, pe parcursul anului 2025 a efectuat monitorizarea, analiza și verificarea din oficiu a corectitudinii utilizării și raportării sumei de 9958,1 mii lei, primite prin acest mecanism în perioada anului 2022 de către 710 organizații ale societății civile și raportate în anul 2025.

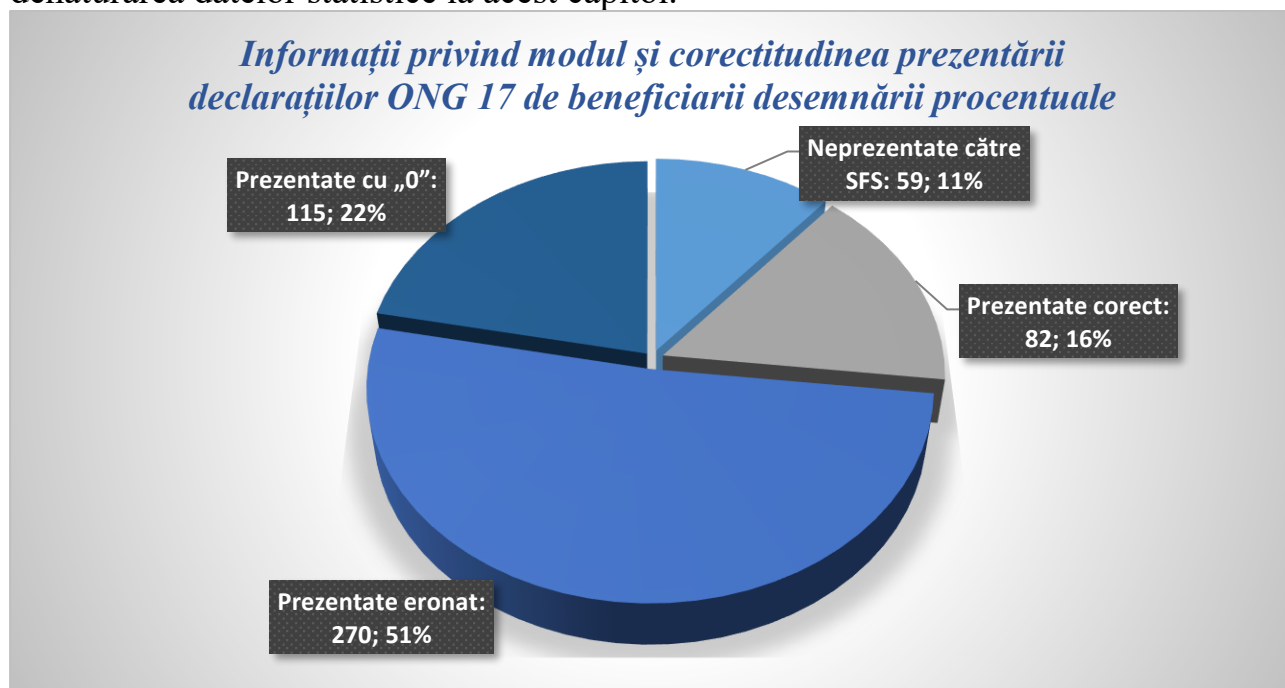
Astfel, controlul privind utilizarea și raportarea sumelor primite de organizațiile societății civile prin mecanismul de desemnare procentuală a fost efectuat prin două metode:

1. Analiză și contrapunerea datelor furnizate de Serviciul Fiscal de Stat privind declarațiile ONG 17, depuse de 7665 organizații ale societății civile cu datele oficiale din Lista beneficiarilor desemnării procentuale pentru perioada vizată;

2. Verificarea conformității modului de utilizare și raportare a fondurilor prin examinarea datelor din declarațiile ONG17, Anexa 1D (*Raportul financiar privind modul de utilizare a sumelor de desemnare procentuală*) pe un eșantion de 526 de entități, care au beneficiat de 9 799,8 mii lei, sau 98,4% din suma totală direcționată către 710 beneficiari.

Ca urmare a analizei, s-a constatat că din 710 organizații ale societății civile, care au beneficiat de 9 958,1 mii lei, doar 597 de entități au prezentat rapoarte privind utilizarea mijloacelor financiare, respectiv 113 entități n-au depus rapoarte corespunzătoare pentru suma de 798,1 mii lei.

La fel, alte 115 entități, care n-au beneficiat de mijloace financiare prin mecanismul de desemnare procentuală, nejustificat au indicat date în Declarația ONG17 și Anexa 1D pentru perioada de gestiune a anului 2024, ceea ce a dus la denaturarea datelor statistice la acest capitol.

Totodată, urmare a verificării datelor din 526 de declarații ONG17, aferente sumelor primite prin mecanismul de desemnare procentuală în cuantum mai mare de 1,0 mii lei, care au acoperit 98,4% din suma totală direcționată, s-a constatat că 270 au prezentat rapoarte cu date eronate, 115 au indicat date cu valoarea „0” lei, 59 n-au prezentat declarația și doar 82 de beneficiari au raportat corect mijloacele financiare utilizate, acoperind suma de 2 203,5 mii lei, sau 22,5% din suma totală desemnată.

Cele mai frecvente erori incluse în Declarația ONG17 și Anexa 1D au fost raportarea în același an a sumelor primite și utilizate, fără respectarea termenului de utilizare și raportare stabilit.

De asemenea, la acest capitol angajații Inspectoratului au participat la un șir de evenimente interinstituționale de promovare, consolidare și implementare a procesului de susținere financiară a organizațiilor societății civile prin mecanismul desemnării procentuale, organizate de Cancelaria de Stat și reprezentanții acestor asociații, care s-au soldat cu revizuirea și perfecționarea cadrului normativ aferent și îmbunătățirea funcționalității acestui proces.

ACTIVITATE JURIDICĂ

În perioada anului 2025, reprezentanții Inspectoratului au participat la 382 ședințe de judecată.

Inspectoratul a fost implicat în litigii administrative, civile, contravenționale și de acces la informație. În procedură de examinare, la situația din 31.12.2025, se află 681 dosare, dintre care:

- ❖ 316 – Instanța de fond;
- ❖ 125 – Instanța de apel;
- ❖ 49 – Curtea Supremă de Justiție;
- ❖ 53 – art. 299¹ Cod de procedură penală;
- ❖ 36 – art. 313 Cod de procedură penală;
- ❖ 24 – Penal/Recurs/Apel;
- ❖ 21 – Executare silită;
- ❖ 19 – Dosare anulate;
- ❖ 57 – Dosare administrative/cereri prelabile noi 2025.

ICFS ȘI AGENDA EUROPEANĂ

Obținerea statutului de țară candidată la aderarea la Uniunea Europeană a consolidat rolul instituțiilor publice în procesul de aliniere la standardele europene, iar Inspectoratul Control Financiar de Stat contribuie activ la acest demers prin implicarea sa în mecanismele naționale de coordonare a procesului de integrare.

În acest context, ICFS are un rol esențial în consolidarea capacităților naționale de protejare a intereselor financiare ale Uniunii Europene, prin dezvoltarea și aplicarea unor mecanisme eficiente de control financiar. Activitatea instituției vizează, totodată, prevenirea, depistarea și combaterea fraudelor, precum și asigurarea utilizării

conforme, transparente și eficiente a fondurilor europene și publice, în strictă concordanță cu cerințele și standardele europene.

ICFS este membru al grupurilor de lucru din cadrul: Clusterului 1 „Valori Fundamentale” – Capitolul 32 „Control financiar”, precum și din cadrul Clusterului 5 „Resurse Naturale, Agricultură și Coeziune”, la Capitolele 22 „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale” și 33 „Prevederi financiare și bugetare”.

În anul 2025, reprezentanții ICFS au participat la reuniunile de screening bilateral RM–UE desfășurate la Bruxelles, în perioada 18–19 septembrie, pe Capitolul 22 „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale”, precum și la Conferința „Raportul de Extindere 2025: progrese și priorități de viitor ale Republicii Moldova”, organizată la 11 noiembrie sub egida Guvernului.

Prin aceste acțiuni, ICFS își reafirmă angajamentul de a sprijini consolidarea managementului financiar public, transparența și utilizarea eficientă a fondurilor, în concordanță cu obiectivele agendei europene a Republicii Moldova.

INTERVENȚII DE PREVENIRE, COMUNICARE, RELAȚIONARE

În anul 2025, ICFS a consolidat substanțial dimensiunea de transparență și comunicare publică, printr-o abordare strategică orientată spre informarea corectă, accesibilă și constantă a cetățenilor și partenerilor instituționali.

Activitatea în domeniul comunicării a înregistrat rezultate notabile, fiind publicate peste 120 de materiale informative, 57 de evenimente fiind reflectate pe pagina web oficială a instituției, fapt ce a generat o creștere semnificativă a numărului de vizualizări și a urmărilor activității ICFS.

Un pas important în modernizarea procesului de comunicare l-a constituit reconceptualizarea paginii web oficiale a ICFS, prin optimizarea structurii, îmbunătățirea accesibilității informațiilor și adaptarea conținutului la necesitățile publicului. Noua platformă facilitează accesul rapid la informații relevante privind activitatea de control financiar și contribuie la sporirea transparenței instituționale.

Totodată, anul 2025 a marcat lansarea unor inițiative noi menite să apropie instituția de cetățeni și să consolideze cultura integrității. Evenimente organizate în premieră, precum „*Ziua ușilor deschise*”, au oferit publicului oportunitatea de a se informa direct despre rolul, atribuțiile și responsabilitățile Inspectoratului, promovând dialogul deschis și implicarea civică.

În vederea eficientizării comunicării și diseminării informațiilor de interes public, ICFS a lansat un nou produs informațional – *Buletinul informativ*, conceput ca un instrument modern de promovare a activităților instituției, de prezentare a rezultatelor obținute și de informare periodică a publicului și partenerilor.

Extinderea și consolidarea parteneriatelor instituționale au reprezentat, de asemenea, o prioritate. Colaborarea cu *Publicația Periodică „Monitorul Fiscal”* a fost dezvoltată prin elaborarea și prezentarea materialelor informative de specialitate, contribuind la o mai bună înțelegere a domeniului controlului financiar. În același timp, cooperarea cu echipa agenției informaționale „*Moldpres*” a fost intensificată, în scopul

furnizării prompte și corecte a informațiilor de interes public, sporind vizibilitatea activității Inspectoratului la nivel național.

În continuarea eforturilor de prevenire a abaterilor și creșterii nivelului de conformare la cadrul normativ, ICFS a desfășurat, în anul 2025, un amplu program de instruire și sprijin metodologic adresat autorităților și instituțiilor publice.

Astfel, Inspectoratul pe parcursul anului 2025, în premieră instituțională a organizat și desfășurat 80 seminare de instruire, inclusiv 70 cu prezență fizică și 10 on-line în toate raioanele Republicii Moldova, în procesul cărora, per ansamblu, au fost instruiți 4755 de funcționari publici cu funcții de răspundere din cadrul administrației publice locale, instituțiilor de învățământ general și specialiști din domeniul auditului.

În speță, conform graficului aprobat, în perioada primului semestru, au fost desfășurate seminare de instruire în toate raioanele țării cu participarea reprezentanților APL și instituțiilor de învățământ general.

✓ La 31.07.2025, la inițiativa Ministerului Finanțelor, Inspectoratul Control Financiar de Stat a desfășurat sesiunea on-line de instruire cu tematica „Abateri sistemice constatate în cadrul inspectărilor financiare în domeniul APL”.

Evenimentul a fost organizat ca răspuns la multiplele solicitări din partea autorităților publice locale, interesate de o mai bună înțelegere a cerințelor legale și a modului corect de gestionare a resurselor publice.

Pe parcursul sesiunii reprezentanții Inspectoratului - șefii Direcțiilor generale de inspectare financiară Centru, Nord, Sud și Direcției inspectarea financiară entități antreprenoriat au scos în evidență cele mai frecvente abateri/omisiuni/erori admise de autorități/instituțiile publice, urmare a analizei rezultatelor inspectărilor financiare, controalelor tematice din ultima perioadă.

Prezentările au inclus sinteza pe compartimentele privind procesele de elaborare și executare bugetară; achizițiile publice; gestionarea patrimoniului public; managementul financiar-contabil; aspectele de retribuire a muncii și achitarea altor plăți angajaților.

✓ Pe data de 30.10.2025, a fost desfășurat seminarul on-line de instruire profesională continuă destinat auditorilor, organizat de Centrul de Instruire Profesională al Auditorilor, conform programului anual și a reunit circa 50 specialiști din domeniul auditului, controlului financiar, interesați de actualele practici, provocări și tendințe din sectorul public.

În cadrul seminarului a fost abordată tematica încălcărilor sistemice constatate în urma inspectărilor financiare efectuate la întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital public de cel puțin 25%, constatările fiind structurate în patru domenii principale de analiză: gestionarea patrimoniului public, disciplina financiar-contabilă, retribuirea muncii, precum și achizițiile publice.

Instruirea a generat un interes deosebit, auditorii solicitând clarificări și precizări suplimentare în privința gestionării mijloacelor bugetare, fiind analizate spețe practice concrete. Subiectele abordate au vizat, spre exemplu, reflectarea în evidența contabilă a terenurilor proprietate publică, deținute de entitățile de stat, justificarea includerii

acestora în capitalul social al întreprinderilor ș.a. Participanții au apreciat prezentarea din perspectivă practică a temelor, exemplele relevante și deschiderea reprezentantului Inspectoratului de a răspunde întrebărilor tehnice.

Evenimentul a confirmat importanța colaborării continue între instituțiile de control și mediul profesional al auditorilor, în vederea promovării bunei guvernante financiare, a transparenței și a responsabilității în gestionarea resurselor publice.

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE

FORMARE PROFESIONALĂ

În vederea consolidării instituționale pe termen lung, ICFS a continuat să investească în cea mai importantă resursă a sa: oamenii.

Pe parcursul anului 2025, instituția a desfășurat un program consistent de instruire și formare profesională, destinat consolidării competențelor personalului, în deplină concordanță cu standardele de integritate, eficiență și profesionalism.

În acest context, angajații Inspectoratului pe parcursul anului 2025 au participat în total la 31 activități de instruire profesională, inclusiv la 8 cursuri de instruire internă, la care au participat toți angajații și 23 cursuri de instruire externă în RM, la care au participat 41 de angajați.

Preponderent, activitățile de formare profesională continuă au fost organizate și desfășurate de Institutul Național de Administrație și Management Public, urmat de Universitatea de Stat din Moldova și alți furnizori specializați, tematicile abordate fiind orientate pe următoarele domenii: buget și finanțe, managementul funcției publice, etică și integritate, securitate cibernetică, achiziții publice, politici publice:

În continuarea demersurilor de consolidare a capacităților profesionale ale personalului, la 17.11.2025, angajații ICFS au participat la Atelierul de instruire cu genericul „Modernizarea inspectării financiare în contextul integrării europene”, organizat cu suportul Agenției Internaționale de Cooperare a Germaniei (GIZ), în coordonare cu conducerea Ministerului Finanțelor.

Agenda atelierului a vizat tendințele moderne și rolul funcției de inspectare financiară în procesul de integrare europeană, principalele provocări instituționale și posibile soluții de adaptare. Totodată, au fost evidențiate aspecte ce țin de asigurarea eticii și integrității profesionale, precum și tehnici și bune practici de comunicare eficientă în procesul desfășurării inspectărilor financiare.

Aprecierea meritelor și performanței profesionale a angajaților

Pentru activitatea îndelungată și rodnică, profesionalismul, onestitatea, competența și devotamentul demonstrate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și pentru contribuția semnificativă la realizarea obiectivelor strategice ale instituției, unii angajați ai Inspectoratului Control Financiar de Stat au fost distinși cu mențiuni de apreciere, inclusiv mulțumiri și diplome, acordate de conducerea Inspectoratului,

Ministerul Finanțelor și Guvernul Republicii Moldova.

Astfel, pe parcursul anului 2025, au fost acordate următoarele mențiuni:

Mulțumire din partea conducerii Inspectoratului – 1 angajat;

Diplomă de Onoare a Inspectoratului – 22 angajați;

Diplomă de Onoare a MF – 12 angajați;

Diplomă de Onoare a Guvernului – 2 angajați.

Concomitent, ca recunoaștere a meritelor profesionale și a contribuției semnificative în domeniul controlului financiar de stat, doi angajați ai ICFS au fost distinși cu Medalia „Meritul Civic”.

În context, echipa Inspectoratului reafirmă angajamentul ferm de a susține și promova valorile profesionale, etice și civice care contribuie la consolidarea încrederii publice și la buna guvernare financiară a Republicii Moldova.

COOPERARE EXTERNĂ ȘI SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

În paralel cu activitățile de dezvoltare profesională internă, în anul 2025, ICFS a acordat o atenție sporită consolidării cooperării externe și schimbului de experiență cu parteneri naționali și internaționali, prin participarea la evenimente de specialitate, vizite de studiu și platforme de dialog profesional, respectiv:

✚ În perioada 14-16 aprilie a fost organizat și desfășurat atelierul de lucru Resilience and Civil Preparedness.

✚ Cu suportul Ministerului Integrării Europene și Autorității Naționale pentru programele Interreg a Republicii Serbia, în perioada 2-6 iunie 2025, reprezentanții Inspectoratului Control Financiar de Stat au participat la vizita de studiu tematică, în scopul examinării practicilor europene de gestionare și control al programelor Interreg NEXT și, în particular, funcționarea Serviciului Național de Coordonare Antifraudă (AFCOS) din Serbia.

✚ La 19 iunie, pe platforma Ministerului Finanțelor s-a desfășurat cea de-a 9-a Reuniune a Subcomitetului de Asociere privind dialogul economic, gestionarea finanțelor publice, serviciilor financiare, statistică, cooperarea financiară și sistemul antifraudă, în cadrul căruia au participat reprezentanții echipei Inspectoratului Control Financiar de Stat.

✚ La 23 iunie 2025 a avut loc sesiunea de consultare privind implementarea sistemului de achiziții publice centralizate, desfășurat în cadrul programului Moldova-Growth, Resilience and Opportunities for Well-being (M-GROW) cu sprijinul Băncii Mondiale.

✚ În contextul inițiativelor de colaborare între conducerea Ministerului Finanțelor din Republica Moldova și conducerea Departamentului pentru lupta antifraudă din România (DLAF), în perioada 3-4 iulie a avut loc vizita de studiu la București a echipei Inspectoratului Control Financiar de Stat, cu genericul “Dezvoltarea și consolidarea sistemului AFCOS din Republica Moldova”.

✚ La 16 septembrie, reprezentanții Inspectoratului Control Financiar de Stat au participat la lucrările Conferinței Internaționale AML & COMPLIANCE, organizată

de Asociația Businessului European în colaborare cu Asociația Bancară pentru Europa Centrală și de Est, în cadrul căreia au fost abordate subiecte precum: Tendințele internaționale și regionale ce țin de AML și Conformitate prezentate de către EU FISMA, OLAF, AMLA, MONEYVAL, inclusiv subiecte ce țin de riscuri, măsuri de prevenire a fraudelor, vulnerabilități și bunele practici din regiune; vulnerabilități și riscuri asociate; riscuri de ordin geopolitic și măsuri de prevenire a fraudelor; spălarea banilor bazată pe activități comerciale (TBML); regimul sancțiunilor; soluții digitale și bazate pe inteligență artificială (AI) în domeniul AML și Conformitate.

✚ În perioada 16-17 septembrie, conducerea Inspectoratului Control Financiar de Stat a participat la Conferința „Bunele Practici în Utilizarea Investigațiilor Financiar-Paralele”.

Evenimentul a fost dedicat practicilor în utilizarea investigațiilor financiar-paralele, în scopul consolidării capacităților pe segmentul de protecție a intereselor financiare ale statului, Uniunii Europene și partenerilor de dezvoltare

✚ În perioada 18-19 septembrie, în contextul asistenței tehnice oferite Ministerului Finanțelor prin intermediul instrumentului TAIEX, cu sprijinul Comisiei Europene, reprezentanții Inspectoratului Control Financiar de Stat au participat la sesiunile de instruire tematice și schimb de informații pe segmentul achiziției publice, scopul cărora au rezidat în sprijinirea Republicii Moldova în creșterea eficienței și integrității sistemului de achiziții publice, prin schimbul de bune practici cu experți din Italia.

✚ Reprezentanții Inspectoratului Control Financiar de Stat au participat la sesiunea de instruire, axată pe prevenirea și depistarea fraudelor legate de TVA, desfășurată la Centrul de instruire al Serviciului Vamal, care a fost organizată în parteneriat cu Misiunea Uniunii Europene de Asistență la Frontieră în Republica Moldova și Ucraina (EUBAM), Administrația Națională a Veniturilor din Republica Polonă și Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).

✚ În perioada 8–9 octombrie, reprezentanții Inspectoratului Control Financiar de Stat 2025 au participat la seminarul cu genericul „Consolidarea cooperării antifraudă cu țările candidate pentru aderarea la UE” organizat de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) la Tirana, Albania, care a oferit un cadru de schimb de bune practici, experiențe și îndrumări privind implementarea cerințelor de aderare la Uniunea Europeană și protejarea intereselor sale financiare, fiind puse în discuție modalitățile de întărire a cooperării interinstituționale, de prevenire a fraudelor și de creștere a eficienței investigațiilor privind utilizarea fondurilor europene.

✚ În perioada 13–17 octombrie, la Budapesta, a avut loc vizita de studiu în cadrul proiectului TESIM – instrument de asistență tehnică finanțat de Comisia Europeană în contextul inițiativei „Consolidarea capacităților pentru implementarea Interreg și a Politicii de Coeziune”, organizată cu suportul Szechenyi Programme Office Nonprofit LLC (SZPO) din Ungaria, la care a participat și un reprezentant al Inspectoratului Control Financiar de Stat. Evenimentul a reunit Controlori Naționali din Republica Moldova, Macedonia, Albania, Ucraina și Ungaria, oferind participanților un cadru practic de schimb de experiență și de aprofundare a cunoștințelor privind mecanismele

de gestionare și control aferente programelor Interreg 2021–2027. Obiectivele principale ale seminarului au vizat îmbunătățirea modului de gestionare a programelor Interreg, consolidarea capacităților instituționale și profesionale în domeniul dezvoltării și implementării proiectelor, precum și stimularea cooperării dintre Programe și alte instrumente de finanțare europeană.

La 6 noiembrie, Ministerul Finanțelor a găzduit vizita de lucru a reprezentanților Direcției Generale pentru Extindere și Vecinătate Estică a Comisiei Europene și ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, la care au participat și reprezentanți ai Inspectoratului Control Financiar de Stat, dedicată evaluării progreselor realizate de Ministerul Finanțelor în implementarea Agendei de Reformă 2025-2027.

Contextual, Inspectoratul își propune angajamentul de dezvoltare continuă a acțiunilor de informare, instruire, consultări pro-active și sprijin metodologic entităților publice/bugetare, menite să contribuie **la prevenirea abaterilor** și la îmbunătățirea practicilor de administrare financiară, în scopul atingerii unui obiectiv comun: utilizarea responsabilă, eficientă și transparentă a fondurilor publice și patrimoniului public.

INTEGRITATE INSTITUȚIONALĂ

În anul 2025, ICFS a implementat consecvent măsuri destinate consolidării integrității instituționale, respectării normelor de etică profesională și prevenirii riscurilor de corupție, precum și măsuri privind protecția datelor cu caracter personal.

În perioada raportată au fost examinate două potențiale conflicte de interese, sesizate către Autoritatea Națională de Integritate, care a dispus refuzul inițierii controlului.

Suplimentar, în perioada de raportare prin Ordinul nr. 26 din 10.12.2025, a fost actualizat Registrul de evidență a cadourilor, în conformitate cu modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr. 580/2025 și publicat pe pagina web a Inspectoratului.

Pe parcursul perioadei de raportare nu au fost înregistrate cazuri de influență necorespunzătoare, manifestări de corupție sau avertizări de integritate și nu au fost solicitate măsuri de protecție pentru avertizori. Regimul cadourilor a fost respectat integral, nefiind predate sau răscumpărate cadouri, iar registrul aferent a fost actualizat și publicat. Linia instituțională anticorupție a funcționat în regim normal, fiind recepționate două apeluri, înregistrate și analizate conform procedurilor interne. Totodată, sistemul de control și acces a funcționat corespunzător, fiind eliberate 15 permise de acces, fără a fi constatate încălcări.

DIGITALIZARE ȘI SECURITATE INFORMAȚIONALĂ

În vederea consolidării capacităților instituționale pe domeniul digitalizării proceselor operaționale, Inspectoratul în premieră în anul 2025 a inițiat și realizat măsuri extinse de dezvoltare a Sistemului Informațional Automatizat „Inspectarea

financiară”, destinat evidenței, monitorizării și raportării activității instituției, fiind efectuate lucrări de proiectare și documentare, dezvoltare, testare, configurare și lansare în mediul de producție.

În contextul implementării cadrului strategic național pe termen mediu privind protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene, a fost demarat procedura de dezvoltare a unui sistem informațional pentru monitorizarea și coordonarea activităților de antifraudă, cu finanțate externă.

Complementar, au fost efectuate servicii de actualizare și optimizare a paginii web a Inspectoratului <https://icfs.gov.md>, inclusiv coordonarea documentației tehnice, elaborarea ajustărilor la interfață, testarea accesibilității și afișare a informației, configurarea paginii pe mediu de producere.

Pentru fortificarea capacităților instituționale privind accesul, schimbul de date și informații, Inspectoratul a încheiat acorduri de colaborare prin care angajații instituției, utilizează în exercitarea atribuțiilor sale, în special desfășurarea și planificarea inspectărilor financiare pe baza analizei riscurilor, activităților de coordonare antifraudă și proceselor de supraveghere bugetară, diverse sisteme/resurse informaționale, inclusiv:

- SIA „Raportarea financiară a autorităților/instituțiilor bugetare” (<https://rf.mf.gov.md/>) și modulul „Alocații bugetare” (<https://e-alocatii.mf.gov.md>);
- SIA de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții;
- SIA al IP Cadastrul Bunurilor Imobile ([E-Cadastru](#));
- SIA al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră ([WebClientPF](#));
- SIA al Serviciului Fiscal de Stat „Intrare autorizată” (<https://reports.fisc.md>).

Totodată, Inspectoratul Control Financiar de Stat, fiind calificat drept furnizor esențial de servicii informaționale a informat Agenția pentru Securitate Cibernetică despre sistemele informatice utilizate în realizarea activității instituției, cu desemnarea persoanei responsabile pentru cooperare interinstituțională și prin Ordinul nr. 21 din 12.08.2025 a aprobat Regulamentul privind prelucrarea datelor cu caracter personal, care include toate mecanismele de asigurare a securității informaționale și de protejare a datelor cu caracter personal.

De menționat că, în vederea asigurării protecției datelor din sistemele informaționale utilizate, inclusiv prevenirii accesului și operării neautorizate, Inspectoratul are încheiate contracte de prestare a serviciilor aferente cu Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică și Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe.

EXAMINAREA PETIȚIILOR ȘI PRIMIREA ÎN AUDIENȚĂ

Pe parcursul anului 2025, Inspectoratul a recepționat și examinat un număr de 143 de petiții, dintre care 90 au fost depuse de persoane fizice și 53 de persoane juridice.

Conținutul acestora a vizat, în principal, solicitări privind efectuarea inspectărilor financiare, cu precădere la nivelul autorităților publice locale, eliberarea actelor întocmite în urma inspectărilor financiare, interpretarea prevederilor actelor normative, aspecte ce țin de salarizare și achiziții publice, semnalarea acțiunilor ilegale ale factorilor de decizie din cadrul entităților, precum și furnizarea de informații referitoare la inspectările financiare realizate.

Examinarea petițiilor s-a realizat cu respectarea termenelor stabilite de legislația în vigoare, fiind asigurată informarea petiționarilor despre măsurile întreprinse și soluțiile adoptate.

Totodată, au fost înregistrate 82 de cereri de acces la informații de interes public, care au vizat eliberarea actelor de aplicare a sancțiunilor pecuniare, a actelor emise ca urmare a inspectărilor financiare, precum și a informațiilor privind conducătorii entităților.

Toate cererile de acces la informații au fost examinate în conformitate cu prevederile legale privind transparența și accesul la informație, fiind asigurat dreptul la informare și protecția datelor cu caracter personal.

De asemenea, au fost depuse 6 cereri de audiență din partea persoanelor fizice, prin care s-a solicitat efectuarea inspectărilor financiare în legătură cu eventualele nereguli ce țin de salarizare, achiziții publice și alte ilegalități presupuse în cadrul entităților în care activează solicitanții.

Cererile de audiență au fost soluționate prin organizarea întrevederilor solicitate, în cadrul cărora au fost oferite explicații privind competențele instituției și modalitățile de examinare a aspectelor invocate.

Activitatea de examinare a petițiilor și de acordare a audiențelor a constituit un instrument important de dialog instituțional, contribuind la consolidarea transparenței, responsabilității și încrederii publice în activitatea Inspectoratului.

CONTROLUL INTERN MANAGERIAL

În 2025, ICFS a continuat consolidarea sistemului de control intern managerial, în conformitate cu Standardele naționale de control intern din sectorul public, considerându-l un pilon al responsabilității și credibilității instituționale. Măsurile implementate au vizat asigurarea legalității, eficienței și economicității activităților, protejarea patrimoniului și garantarea integrității informațiilor financiare și operaționale.

În scopul consolidării și dezvoltării sistemului de control intern managerial al Inspectoratului, sporirea gradului de conștientizare a riscurilor și a consecințelor de fraudă și corupție și asigurarea protecției datelor cu caracter personal, au fost elaborate:

- ✚ Politica privind gestiunea funcțiilor sensibile în cadrul Inspectoratului, aprobată prin Ordinul nr. 3 din 28.02.2025;

- ✚ Politica antifraudă și anticorupție și a Registrului riscurilor de fraudă și corupție în cadrul Inspectoratului, aprobată prin Ordinul nr. 9 din 21.03.2025;

- ✚ Regulamentul privind prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul Inspectoratului, aprobat prin Ordinul nr. 21 din 12.08.2025

- ✚ Regulamentul privind regimul juridic al cadourilor în cadrul Inspectoratului și constituirea Comisiei de evidență și evaluare a cadourilor, aprobat prin Ordinul nr. 26 din 10.12.2025.

Totodată, întru ajustarea Regulamentelor interne la modificările operate în Statul de personal al ICFS, au fost actualizate și aprobate prin Ordinul nr. 8 din 21.03.2025, Regulamentele privind organizarea și funcționarea subdiviziunilor Inspectoratului.

În completare, în scopul facilitării orientării și aplicării de către angajați a modificărilor și completărilor aduse actelor normative relevante pentru activitatea Inspectoratului, precum și al diseminării și utilizării informației generalizate privind abaterile constatate în domeniul achizițiilor publice în cadrul inspectărilor financiare realizate, au fost elaborate și transmise spre informare următoarele materiale:

- ✚ Circulara nr. 59 din 22.04.2025;

- ✚ Circulara nr. 25-13/741 din 07.08.2025;

- ✚ Circulara nr. 125 din 26.11.2025.

Evaluarea globală a funcționării sistemului de control intern managerial a fost reflectată în Raportul de autoevaluare, în baza căruia a fost emisă Declarația de răspundere managerială. Conform acestui document, sistemul este conform standardelor naționale, și permite furnizarea unei asigurări rezonabile privind utilizarea resurselor publice în scopul atingerii obiectivelor instituționale.

PRIORITĂȚI ICFS PENTRU ANUL 2026

- ✓ Modernizarea metodelor de inspectare financiară prin aplicarea soluțiilor tehnologice și digitalizarea proceselor, cu tranzitarea graduală de la proiect-pilot la procese operaționale noi, în măsura încadrării în prevederi/modificări normative;
- ✓ Consolidarea capacităților instituționale analitice și de identificare a riscurilor financiare, de valorificare a datelor disponibile în sistemele informaționale, pentru exercițiile de control financiar;
- ✓ Extinderea inițiativelor de prevenire, constatare și combatere a abaterilor sistemice/erorilor/încălcărilor/fraudelor financiare;
- ✓ Dezvoltarea componentei metodologice și de aplicare practică a Ghidurilor UE/Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) privind raportarea neregulilor și suspiciunilor de fraudă financiară;
- ✓ Consolidarea cooperării interinstituționale pe segmentul controlul fondurilor europene și a asistenței externe în vederea identificării rezervelor de aplicare corespunzătoare/uniformă a prevederilor legislației europene, în corelare cu prevederile cadrului normativ național;
- ✓ Dezvoltarea componentei transparență și comunicare, relaționare cu autoritățile relevante, instituțiile și partenerii de dezvoltare, în vederea promovării obiectivului de gestionare conformă a mijloacelor bugetare și patrimoniului public, fondurilor europene și de asistență externă;
- ✓ Promovarea intensă a profesionalismului, integrității, responsabilității și eticii profesionale în exercitarea atribuțiilor în interesul public și securitatea financiară a statului;
- ✓ Sporirea calității actelor/materialelor elaborate în cadrul ICFS prin prisma exigențelor prerogativei publice de control exercitată de ICFS, corespunzător procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană;
- ✓ Promovarea spiritului cooperant și pro-activ în procesul de implementare a mandatului instituțional al ICFS.

**Inspectoratul Control
Financiar de Stat**

Împreună contribuim la
un **sector public responsabil.**

BEST GOALS

INSPECTORATUL CONTROL FINANCIAR DE STAT

 mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 48, MD-2012

 (022) 22 26 70

(022) 24 39 10 - linie specializată antifraudă

(022) 22 17 55 - linie specializată anticorupție

 cancelaria@icfs.gov.md

afcos-md@icfs.gov.md

 www.icfs.gov.md

Chișinău 2026